

Da Storhaug skole ble «bombet»

Et 80 års minne

Av Kjell A. Jensen

En augustdag i 1939 begynte jeg i første klasse på Storhaug skole i Stavanger

Dette var spennende og uvant for en liten syvåring som skulle begynne på skolen. Den store bygningen på 4 etasjer virket skremmende. Og så alle de store ungene som samlet seg rundt oss i den trange skolegården. De skulle se på de nye «fyssteklassingane».

Jeg følte meg imidlertid snart trygg da en smilende «frøken», Alvilde Kleppe, leste opp navnet mitt.

Det var vel få den gang som ante at før skoleåret var avsluttet, var det brutt ut krig i Norge. Heller ingen kunne vel ane at et britisk fly skulle bli skutt ned over Storhaug slik at skolen kom i brann og ble stående som en naken ruin under hele krigen, og i flere år etter. Rett nok husker jeg at de voksne snakket om krig ute i Europa, og at krigen også kunne komme til vårt land. Jeg visste også at min far, sammen med andre menn i bydelen, drev skyteøvelser i gymnastikksalen på Storhaug skole. Men krig i Norge var det få som trodde på.

Krigen bryter ut

Om morgenen den 9. april 1940 våknet jeg av at tyske fly fløy lavt, med uhyggelig motorstøy, over hustakene våre. Vi hørte skyting fra flere steder i byen. Jeg ville gå på skolen som vanlig. Men far og mor sa at dette ikke kom på tale.

Utpå formiddagen ringte en av mine onkler på gatedøra og fortalte at vi kunne få bli med til familiens hytte på Usken. Vi skulle dra med en liten «agentbåt» fra Lervikskaien i østre bydel. Det ville være tryggere for oss å dra til Usken enn å bli værende i byen, mente han. Da vi kom fram til hytta, møtte vi tanter, onkler og søskenbarn som også hadde fått tilbud om opphold på hytta. Sengeplasser ble organisert på golvene i den lille hytta.

Storhaug skole brenner

Om kvelden den 11. april la vi merke til at de voksne ble svært høyrøstet.

Vi fanget opp at de snakket om at «byen brenne» og at «Storhaug skole e' blitt bomba.» Utover kvelden dro flere av de voksne i grupper opp på en åsrygg bak hytta der det var god utsikt til byen, for å få bedre inntrykk av brannen.

Etter hvert rapporterte flere at «Storhaug skole og mange hus i nærheten står i brann «og flammene står høgt til værs».

Senere ble det kjent at et britisk bombefly var blitt skadeskutt da det passerte sperreilden over Sola flyplass. Deretter ble det truffet av luftvern batterier som skjøt fra Varden og taket på Strongs forretningsbygg i Stavanger sentrum.

Flyet fløy videre mot byen og traff Storhaug skole samtidig som flere hus i nærheten ble truffet.

Også nabohusene ble mer eller mindre lagt i ruiner

Ruinene

I slutten av mai fikk jeg være med foreldrene mine til byen og se ruinene av skolen. Det var et trist syn som møtte meg. Bare murene sto igjen av bygningen.

Det meste av trevirket var brent opp. Tre naboer omkom under brannen.

Sju privathus var lagt i ruiner. I tillegg var det mindre skader på andre hus.

Gatene var delvis ryddet for rester etter brannen. Men branntomtene lå der uryddet. Klasserommet mitt var helt utbrent. Rundt mange av nabohusene fløt det med glasskår etter vindusrutene som var blåst ut på grunn av lufttrykket og varmen under brannen. Huset, der jeg bodde i nabokvartalet var ikke særlig skadet.

For min del ble det ikke mer skolegang på Storhaug skole mens jeg gikk på folkeskolen. Skolen ble ikke bygget opp igjen, og tatt i bruk, før i 1949.

Slik så Storhaug skole ut under krigen

«Ongane i gadå lekte i ruinene»

Under krigen lekte vi i ruinene på skolen og på branntomtene omkring. Det hendte vi snek oss inn i kjelleren på skolen. Den var minst skadet. Alle vinduene var tildekket med lemmer. Men vi fant likevel måter å komme oss inn på. Vi opplevde det som skummelt og spennende å ferdes i mørket her inne. Ved hjelp av lommelykter og stearinlys tok vi oss fram i søle og forbrente kullrester.

Under krigen var det store flokker med kaier som fant det trivelig å oppholde seg på toppen av skoleruinene. Da gjenreisingen av skolen tok til, etter krigen, flyttet hele kaieflokkene til trærne ved Mosvannet. Der holder de visst til enda. De første krigsårene ble det produsert store mengder med brakkelemmer i skolegården. Utenfor skolegården sto det nesten daglig lange rekker med militære lastebiler som skulle kjøre lemmene ut i distriktet der tyske avdelinger hadde slått seg til.

Det hendte at «ongane i gadå» fikk kontakt med russiske fanger som drev med opprydding nede i kjelleretasjen der skadene var minst. Vi lurte oss til å bytte mat med leker som fangene hadde laget i leirene der de oppholdt seg.

Vi flyttet til Finnøy

Etter noen uker på Usken flyttet vi til en gård på Judaberg. Her opplevde jeg noen fantastiske uker dager sammen med ungene i bygda. Gleden ved å bo på en gård var eventyrlig for en bygutt. En dag fikk jeg brev fra «frøken.» Jeg hadde lenge tenkt på hvor hun var blitt av. I brevet fortalte hun at familien var evakuert til et bedehus i Høgsfjorden. Her hadde hun ansvar for å koke mat til mange evakuerte som bodde i nærheten. Senere hørte jeg aldri mer fra min kjære «frøken.»

Da høsten kom

Om høsten begynte ungene på Finnøy på skolen som vanlig. Men jeg fikk ikke noe skoletilbud fra Stavanger. Jeg fikk derfor lov gå på skolen sammen med ungene fra Judaberg til det ble ordnet med skolegang i Stavanger. På Lauvsnes skole fikk jeg gå sammen med barn på min alder. Dette ble en fremmed opplevelse. Her fikk jeg en svært streng ”frøken”. Jeg savnet «frøken» Kleppe. Heldigvis var det ikke lang tid jeg gikk på Lauvsnes skole. Ungene lo av meg som snakket bymål og hadde ABC- bok på bokmål. Det var også fremmed for meg å gå i en klasse med både jenter og gutter.

Så kom skolene i Stavanger i gang igjen

Utpå høsten 1940 fikk foreldrene mine melding om at jeg måtte møte til undervisning i andre klasse i Blåkorssalen i Berglandsgata. Førsteklassene fra Storhaug var blitt oppløst, og elevene var blitt overført til andre skoler i byen. Jeg kom sammen med en flokk gutter fra Nylund skole.

Jeg kjente ingen av dem fra tidligere.

Så lenge vi holdt til i Blåkorsalen, ble undervisningen nokså primitiv. Den nye «frøken», Ingrid Vormdal, satt bak talerstolen når hun underviste, og vi lå på golvet når vi skrev siden det var så trangt ved langbordene vi satt ved.

Etter en tid flyttet vi til tidligere Hetlandsmarken skole der Varden kirke tidligere holdt til. En tid fikk vi også undervisning i lokalene til Arbeidsskolen for gutter i Nedre Dalgate.

Nylund skole var okkupert av tyskerne i flere år før den frigitt til undervisning. Fra fjerde klasse fikk vi gå på Nylund skole til vi gikk ut av syvende klasse.

Slik så Storhaug skole ut da den ble tatt i bruk i 1904

Slik ser Storhaug skole ut i dag.